

Ekspertska grupa nezavisnih forenzičara

MLR M. Boljević

17.05.2021.

dr Alempijević,
dr Duterte
dr Ozkalipci

MEDICINSKO PRAVNI IZVJEŠTAJ PO ISTANBULSKOM PROTOKOLU

I. INFORMACIJE O SLUČAJU

Datum pregleda: 18-19. decembar 2020. godine

Pregled tražio: Međunarodni savjet za rehabilitaciju žrtava torture (IRCT) kao odgovor na zahtjev Akcije za ljudska prava (Human Rights Action – HRA)

Trajanje evaluacije: 5 sati

Ime lica: Marko

Prezime lica: Boljević

Pol: muški

Broj lične karte: [REDACTED] (izdato u Policijskom sektoru u Podgorici)

Datum rođenja: [REDACTED] 1993.

Mjesto rođenja: Podgorica, Crna Gora

Razlog pregleda: Predmet predat Osnovnom tužilaštvu u Podgorici

Imena kliničara: dr Đorđe Alempijević, dr Pierre Duterte i dr Onder Ozkalipci u svojstvu članova Ekspertske grupe nezavisnih forenzičara (IFEG)

Prevodilac: Da, Jelena Pralas

Informisana saglasnost: Da (V. Aneks 1)

Lice je bilo u pratnji (ime/pozicija): nije bilo nikoga u pratnji

V NAVODI O ZLOSTAVLJANJU

26. Dana 25. maja 2020. godine oko 7 sati ujutro stigao sam na posao u kafe-piceriju "Recoleta" na Trgu magnolija u Tivtu. Tamo sam zaposlen kao dostavljač. Po dolasku vidio sam da četiri muškarca sjede u automobilu parkiranom ispred restorana. Oko 7:10h ta četiri muškarca, koja su rekla da su policajci iz Tivatske policijske stanice, ušli su i obavijestili me da kao dio rutinske provjere treba da pođem s njima i povelu su me u policijsku stanicu u Tivtu.

27. Kada smo stigli u stanicu, policijski inspektori su me obavijestili da bi trebalo da čekam jer je stigao zahtjev iz Centra bezbjednosti iz Podgorice da dođem tamo, i rekli su da treba da dam neke važne informacije i da oni o tome ništa više ne znaju. Nakon otprilike 15 minuta, inspektori su me obavijestili da moraju da me povedu do Lapčića, sela sjeverno od Budve, gdje će me preuzeti policijski službenici iz Centra bezbjednosti iz Podgorice. Nakon toga sam sjeo u automobil tivatskih inspektora koji su me povelu na benzinsku stanicu blizu Lapčića gdje sam čekao oko deset minuta.

28. Nakon toga, u crnom službenom automobilu "Opel Astra" sa sva četiri zatamnjena prozora, došla su četiri policijska službenika iz centra u Podgorici. Rekli su mi da uđem u vozilo, stavili su mi lisice na ruke koje su bile iza leđa i stavili su mi crnu vreću na glavu, gurnuli su me u automobil, psovali su me i rekli mi da ne govorim. Nakon kilometar ili dva jedan policijski službenik, koji mi je sjedio sa lijeva na stražnjem sjedištu u automobilu, otvorio je prozor i ispalio 4-5 metaka u pravcu brda. Želim da objasnim da je ta vreća koju su mi stavili na glavu bila prilično providna, pa sam mogao da vidim kroz nju. Sva četiri policijska službenika nosili su pancire sa oznakama "Kriminalistička policija", oružje sa kratkim cijevima i fantomke na glavi, imali su samo otvor za oči.

29. Tokom vožnje, dvojica od njih su izvadili pištolje, repetirali i uperili mi ih u glavu, nekoliko puta, s riječima "Skreni negdje, da ubijemo ovu pičku!" Glasna muzika je svirala u automobilu sve vrijeme, pa me je policajac sa suvozačevog mjesta pitao: "Želiš li da ti ispunimo posljednju muzičku želju?", nakon čega su pustili pjesmu „Nema više druga mog“ pokojnog Tome Zdravkovića. Čitavo vrijeme ruke su mi lisicama bile vezane pozadi i jako su me boljele. Policajci su mi govorili da glavu držim dolje, što sam i učinio. Nakon toga smo stigli u Podgoricu, za samo 20 minuta, jer su policajci vozili izuzetno brzo, preticali su sve na putu. Zapravo smo išli tako brzo da mislim da nikada prije nisam išao takvom brzinom.

30. Kada smo stigli u Podgoricu i dalje sam imao vreću na glavi i zato ne mogu da kažem kroz koji ulaz su me uveli u Centar bezbjednosti. Ali, mislim da su me uveli sa parkinga na zadnja vrata, jer sam mogao i dalje dosta toga da vidim kroz tu vreću. Nakon toga su me ova četiri policajca uvela u kancelariju gdje su mi rekli da sjednem u stolicu koja je bila okrenuta prema zidu i poslušao sam. Tu su ta četiri policajca ulazila i izlazila i govorila mi da gledam u zid i da čekam komandira.

31. U jednom trenutku sam ostao sam u toj kancelariji. To sam iskoristio da se javim na telefon vezanim rukama kad me zvao otac, pokretom prsta preko ekrana. Rekao sam ocu da dođe u Centar bezbjednosti, ali nisam uspio da mu kažem gdje tačno da dođe jer je u tom trenutku jedan policajac ušao u kancelariju i udario me šakom u desnu stranu glave i vrata. Želio bih da objasnim da su policajci imali te fantomke na glavi sve vrijeme, čak i kada su ulazili i izlazili iz prostorije.

32. Pod sresom i uplašeni od toga što sam ja možda rekao ocu, sva četvorica su ušla u prostoriju, još uvijek sa pokrivenim licima. Otac mi je tada poslao poruku u kojoj je rekao "Nisam te čuo". Policajci su mi se smijali i govorili "Pičko, otac te nije čuo! Sad se smatraš nestalom osobom..."

33. Četiri policajca su donijela veliki zvučnik u kancelariju, i pustili su muziku koju su pojačali na najjače, tako da se ne čuje kad budem zvao upomoć. Dvojica su me udarala u glavu crnim boksterskim rukavicama. Naredili su mi da legnem na leđa i ispravim noge i poslušao sam. Druga dvojica su mi prišla, jedan mi je sjeo na koljena i prislanjao elektro-šoker svuda po mojim butinama, a drugi me je stalno udarao po tabanima bejzbol palicom, preko patika, vjerovatno da spriječi da mi ostanu tragovi od udaraca. Upotreba bejzbol palica i električni šokovi su me zaista boljeli.

34. Električni uređaj je bio elektro-šoker i otprilike je bio iste veličine kao moj mobilni telefon, dakle otprilike 11 x 7 cm. Imao je neke vrste elektroda na jednoj strani, dvije. Bio je crne boje. Pravio je zvuk kada su mi ga prislanjali na tijelo. Bilo je veoma bolno i jako je peklo. Kada su mi radili te elektro šokove mnogo sam vikao. Užasan su mi strah izazivali.

35. Kasnije sam vidio da su mi ti elektrošokovi spalili dlake na butinama. Tokom sveg tog vremena 4 policajca su bila u kancelariji. Čitav događaj je trajao oko sat vremena. Dok su me udarali u kancelariji, ja sam vikao, zapomagao, ali niko me nije čuo, jer je muzika bila strašno glasna.

36. Kada sam prvi put ušao u kancelariju, tj. dok sam u početku sjedio na stolici i gledao u zid, tražio sam od policajaca da mi pozovu advokata, na što je jedan od njih odgovorio, "Izbij advokata iz glave! Nemaš ti nikakva prava, mi imamo svu moć, možemo da radimo šta god hoćemo. Mi smo ti ovdje advokati; tužilac i sudija. Drugog advokata ovdje nema..."

37. Nakon toga, ova 4 policajca, koji su i dalje na sebi imali pancire i fantomke, sproveli su me na zadnja vrata do parkinga i onda smo ušli kroz druga vrata u drugi dio zgrade. Tada su me povelili u kancelariju gdje su bila još dva policijska inspektora od kojih sam jednoga znao, pošto je prijatelj mog ujaka, a drugog sam vidio prvi put. Želio bih da pojasnim da je jedan od policajaca bio

kosu.

38. Pitao sam inspektora [REDACTED] zašto su se policajci tako ponašali, zašto su me tukli, a njegov je odgovor bio da se mora poštovati procedura. Oni su me ispitivali o događajima koji su se desili 2015. godine kad sam ja bio u Njemačkoj i ja sam im rekao da o tome ništa ne znam.

39. Nakon nekih 15-20 minuta ista 4 policajca, i dalje sa pancirima i fantomkama ušli su u kancelariju [REDACTED] i njegovog kolege i vratili su me u kancelariju u drugom dijelu zgrade gdje sam bio u početku.

40. Policajci su me napali, udarajući me po glavi i tijelu boksterskim rukavicama i srušili su me na leđa. Jedan od njih mi je puštao elektro-šokove na genitalije dok sam ležao na podu u teksas bermudama. Druga tri policajca, dok sam ležao na podu na leđima udarali su me naizmjenice šakama i otvorenim dlanovima po licu, po nogama i zadnjici dok sam pokušavao da se pomjerim na stranu i podignem se sa poda.

41. Nakon toga su još dva policajca ušla u gorepomenutu kancelariju, imali su civilnu odjeću i fantomke na glavi.

42. Svirala je glasna muzika u kancelariji sve vrijeme. Tokom zlostavljanja, ovih 6 policajaca su mi rekli da ako ne potvrdim da su Mugoša i braća Grujičić podmetnuli eksplozivnu napravu ispred dvije kuće u Podgorici oni će me baciti u more između Budve i Jaza i udaviti me. Rekli su da ne bih bio ni prvi ni posljednji koji je tako završio.

43. Dok sam ležao na podu u ovoj kancelariji, policajac je izvadio svoj penis i rekao da će da urinira po meni ako ne priznam to što su mi govorili da priznam. Takođe, dok sam ležao na podu i dok su me udarali, ovi policajci su skinuli poluprovodnu crnu vreću sa moje glave i zamijenili je sa debelom bijelom plastičnom kesom i počeli su da me guše. Dok je ta kesa bila na mojoj glavi oni su me davili i stiskali mi vrat, dovodeći me do gušenja. Policajci bi skinuli ovu bijelu kesu dovoljno dugo da uhvatim vazduha i onda bi je vratili i ponovo me gušili. Učinili su to više puta. Ne mogu da se sjetim čak ni što su mi još radili jer je to trajalo satima na kraju, sve do večeri. Nastavili su jer sam, uprkos njihovom insistiranju, ja stalno tvrdio da ništa ne znam o incidentu sa bombom.

44. Na kraju je policajac ugasio muziku i natjerao me da pročitam moju navodnu "izjavu" – koja je bila lažna, jer je ja nisam dao – rekli su mi da je pročitam nekoliko puta, i da je dobro zapamtim, tako da ništa drugačije ne kažem tužiocu. Tih šest policajaca me onda natjeralo da potpišem tu izjavu koju su napisali udarajući me u lice otvorenim šakama i elektro-šokovima po tijelu tako da sam to uradio.

45. Prije nego što su me povelili kod državnog tužioca nadležnog za Podgoricu, ovih 6 policajaca mi je reklo da ću morati da ponovim sve što sam im navodno rekao i pred tužiocem, jer ako to ne ponovim i ako tužilac odbaci moju izjavu, oni će me povesti na Čemovsko polje gdje će me maltretirati i tući. Takođe su rekli da će dovesti moju djevojku da gleda kako me biju i da će onda i nju da biju i maltretiraju.

46. Sve to su mi rekli policajci koji su me tukli da bi od mene izvukli izjavu 25. maja 2020. godine, koju sam dao pred državnim tužiocem u Podgorici. Tako da je moje svjedočenje pred državnim tužiocem lažno, jer sam ja pretrpio zlostavljanje, torturu i maltretiranje od strane 6 pomenutih policajaca u Podgorici. Policajci su mi takođe prijetili da ne treba ni da pomislim da ih prijavim za navodno zlostavljanje, torturu i maltretiranje, jer će sljedeći put da dođu u Tivat i da me lično pronađu i ubiju.

47. Dodao bih da je jedan od policajaca takođe napisao i oproštajno pismo u moje ime koje je trebalo da se pošalje mojoj porodici, u kojima je naveo stihove jedne pjesme, što se odnosilo na moju djevojku. Vjerujem da su htjeli da me zastraše tim pismom, tako da pomislim da će me zaista ubiti i poslati pismo mojoj porodici, kao da sam navodno počinio samoubistvo. Jedan od ovih policajaca, koji je sebe opisao kao šefa grupe, i kome su se drugi obraćali kao "glavnom šefu", rekao mi je da potvrdim državnom tužiocu sve što sam naveo u mojoj navodnoj izjavi policiji, koju sam potpisao pod prisilom, jer će me inače odvesti na Čemovsko polje gdje će me mučiti i ubiti.

48. Iz Centra bezbjednosti u Podgorici odveden sam do Državnog tužilaštva i tu me odveo policajac koji ranije nije bio uključen. Nas dvojica smo bili zajedno u policijskom automobilu, a četiri policajca koja su me dovela u Podgoricu i kasnije me maltretirala, kako sam ranije objasnio, pratili su nas u svom vozilu sve do Tužilaštva.

49. Kada sam izašao iz automobila da uđem u Tužilaštvo zaprijetili su mi tako što su rekli da će čekati ispred da budu sigurni da ću zažaliti ako išta pođe kako ne treba dok budem davao izjavu. Nakon toga sam dao svoju "izjavu" pred državnim tužiocem, koja je bila lažna, jer sam se plašio policije i lica koja sam lažno predstavio kao počinioce i saučesnike. Međutim, više se ne sjećam što sam rekao tužiocu. Nisam ništa jeo cijeli taj dan, bio sam jako iscrpljen; uz to mi nisu dali više od jedne čaše vode cijeli dan.

50. Kada sam završio sa davanjem izjave tužiocu, izašao sam iz zgrade i video da su u međuvremenu ona četiri policajca otišla i nisu čekali da mi prijete kao što su rekli. Policajci su mi oduzeli telefon. Nazvao sam oca iz susjednog bara i rekao mu da sam sada u Tužilaštvu i on je došao po mene.

51. Kasnije mi je otac rekao da me je čekao cijeli dan ispred Centra bezbjednosti u Podgorici, dok su mu policajci na recepciji stalno govorili da ja nisam tamo.

52. Uprkos svim povredama koje sam zadobio od tih udaraca na tijelu i po glavi, odlučio sam da ne idem da me pregledaju ni u jednoj medicinskoj instituciji, jer sam mislio da će obavijestiti policiju o tome.

VI FIZIČKI SIMPTOMI I INVALIDITETI

a. Istorija prije pritvaranja i porodična istorija

53. G. Boljević nije imao nikakvih značajnih zdravstvenih problema prije lišenja slobode. Nije se sjećao ni da su u njegovoj užoj porodici – otac, majka i sestra – imali bilo kakvih značajnih zdravstvenih problema.

b. Akutni simptomi i invaliditeti

54. Tokom primjene električne energije, osjećao sam preveliki bol – peklo me – i mnogo sam vrištao. Nekoliko puta sam se onesvijestio. Imao sam ožiljak na frontalnom dijelu lica jer su me po glavi udarili pištoljem. Stavili su mi na glavu bijelu debelu plastičnu kesu i počeli da me guše s njom, tako da dok je kesa bila na mojoj glavi, davili su me i stiskali mi vrat, i tada bih se ja gušio. Policajci bi skinuli ovu bijelu kesu tako da uspijem da uhvatim vazduh, onda bi mi je opet stavili i opet bi me gušili, i to su uradili više puta. Ne mogu čak ni da se sjetim što su mi sve radili, jer je to trajalo od 8 ujutro do 10 uveče.

55. G. Boljević kaže da je nekoliko puta izgubio svijest tokom navodnog zlostavljanja. Nekoliko dana nakon što su ga tukli, g. Boljević se sjeća da mu je oticalo čitavo tijelo, glava, ruke, prsti i stopala i da je teško pomjerao dlanove i ruke, kao i da je teško hodao.

56. Sada ima bolove kada hoda i ponekad kada stoji na stopalima bole ga tabani. Više ne može da ide na trčanje kako je činio ranije. Sjeća se da je imao bol u prstima, leđima i prsima, u ramenu i stopalima, nekoliko mjeseci nakon navodog incidenta.

57. Osjećao sam jače bolove naredni dan. Od 26. maja počeo sam češće da idem u toalet noću. Imao sam bol u uhu, ali sam za to uzeo Brufen (ibuprofen) koji se kupuje bez recepta.

XI. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

177. Uzimajući u obzir sve gore navedene medicinske izvještaje, fotografije i dokumente, zajedno sa našom procjenom nakon gore detaljno iznesenog svjedočenja, i naše fizičke i psihološke evaluacije izvršene 18-19. decembra 2020. godine, ukratko zaključujemo sljedeće:

- a. Sve gore navedene lezije na fotografijama, zatim hematomi, ogrebotine i manje ogrebotine nasumično raspoređene po cijelom tijelu g. Marka Boljevića, uključujući vrat, prsa, ruke, i noge, te i dalje prisutan bol i patnja lica su visoko konzistentni sa njegovim navodima da su ga tukli nogama, šakama i bejzbol palicama tokom njegovog lišenja slobode 25. maja 2020.
- b. Postojanje tri para tragova koji su dokumentovani na desnoj strani kuka visoko je konzistentno sa navodima o višestrukoj upotrebi elektro-šokera tokom njegovog lišenja slobode 25. maja 2020.
- c. Dijagnostikovan post-traumatski stresni poremećaj i psihološki simptomi visoko su konzistentni sa torturom i zlostavljanjem.
- d. G. Marku Boljeviću je potrebna psihološka podrška da bi liječio svoj Poremećaj post-traumatskog stresa.
- e. Uzimajući u obzir dijagnostikovani post-traumatski stresni poremećaj, psihološke simptome i znakove fizičke traume (nasumično raspoređene modrice i ekhimoze po cijelom tijelu i tri para tragova na desnom kuku), možemo zaključiti da su naši nalazi visoko konzistentni sa navodnom torturom i zlostavljanjem tokom njegovog hapšenja 25. maja 2020.

XII. POTPISI KLINIČARA

(svojeručni potpis)

Prof. dr Đorđe Alempijević

(svojeručni potpis)

Dr Pierre Duterte

(svojeručni potpis)

Dr Onder Ozkalipci